

Stanisław Popek

"Development of the Small and Medium Enterprises in Poland in Comparison with European Union Member States", Paulina Filip, Mariola Grzebyk, Lidia Kaliszczak, Rzeszów 2010 : [recenzja]

Polityka i Społeczeństwo nr 10, 187-190

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Popek

**PAULINA FILIP, MARIOLA GRZEBYK,
LIDIA KALISZCZAK: *DEVELOPMENT
OF THE SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES
IN POLAND IN COMPARISON
WITH EUROPEAN UNION MEMBER STATES*
WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO,
SERIA: MONOGRAFIE I OPRACOWANIA, NR 10,
RZESZÓW 2010, 190 SS.**

W dostępnej literaturze przedmiotu poświęconej małym i średnim przedsiębiorstwom (MSP) podkreśla się duże znaczenie tego sektora dla gospodarki. MSP najszybciej przystosowują się do zmieniającego się otoczenia oraz zmiennych warunków rynkowych, mają możliwość przeprowadzenia szybkich zmian profilu działalności gospodarczej, ponadto cechują się mobilnością i elastycznością. Ich stymulujące oddziaływanie na gospodarkę wyraża się w dynamicznym reagowaniu na zmiany w otoczeniu, bowiem to mniejsze przedsiębiorstwa są bardziej elastyczne względem nowych potrzeb oraz zmieniających się preferencji klientów. Właśnie one stanowią fundament stabilnego rozwoju oraz kształtowania się klasy średniej w społeczeństwie, najsukuteczniej potrafią wchodzić w tzw. nisze rynkowe i błyskawicznie przystosowywać się do gustów konsumenckich. Doświadczenia krajów o rozwiniętej gospodarce rynkowej wskazują, iż rozwój sektora MSP jest konieczny do sprawnego funkcjonowania całej gospodarki i mechanizmów w niej zachodzących. Ich liczba oraz potencjał jest jedną z ważnych miar oceny wzrostu gospodarczego kraju. Z tego powodu duże znaczenie należy przypisać stopniowi rozwoju tej grupy firm.

Recenzowana książka stanowi kompleksowe opracowanie o charakterze analityczno-poznawczym dotyczące rozwoju sektora MSP w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej. Skierowana jest głównie do studentów różnych kierunków i specjalności w dziedzinie nauk

ekonomicznych i pokrewnych oraz szeroko pojętego środowiska naukowego, jak i praktyki gospodarczej. Napisana została językiem komunikatywnym, ułatwiającym jej odbiór.

Celem publikacji była próba identyfikacji tendencji, barier rozwoju oraz znaczenia sektora MSP w Polsce na tle krajów UE przez analizę zmiany ilościowej struktury MSP, udziału w tworzeniu PKB i zatrudnieniu, aktywności inwestycyjnej oraz ocenę pozycji ekonomicznej. Ponadto celem było rozpoznanie zdolności polskich MSP do konkurowania w aspekcie przede wszystkim potencjału innowacyjności, ale również wsparcia przedsiębiorczych inicjatyw ze strony polskiego rządu i systemu instytucjonalnego wspólny z programami pomocowymi UE.

Praca wpisuje się w nurt badań poświęconych problematyce rozwoju przedsiębiorczości, czego przejawem są m.in. MSP, odgrywające znaczącą rolę w gospodarce Polski i innych krajów UE. Wyniki analizy mogą stanowić także podstawę wnioskowania co do roli sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w okresie dekonjunkury gospodarczej oraz rosnącego bezrobocia.

Zasadnicze źródła materiałów to obszerna literatura przedmiotu oraz dane statystyczne uzyskane z opracowań Eurostatu i Głównego Urzędu Statystycznego, a także wyniki badań, oceny i wnioski formułowane przez instytucje naukowe, placówki badawcze, instytucje UE i rządu RP.

Na podkreślenie zasługuje bardzo rozbudowany zakres czasowy badań, obejmujący czternaście lat, umożliwiający obserwację uwarunkowań i zmian sektora polskich MSP przed akcesją i po akcesji do struktur unijnych na tle 27 krajów członkowskich.

Do zrealizowania celów badawczych posłużono się metodami porównań danych przekrojowych i szeregów czasowych w ujęciu przestrzennym. Były one przydatne przy dokonywaniu konfrontacji wybranych cech funkcjonowania, rozwoju i wsparcia MSP w Polsce i pozostałych krajach unijnych.

Książka stanowi przyczynek do uporządkowania wiedzy na temat stanu i perspektyw rozwoju sektora MSP w warunkach zjednoczonej Europy. Przyjętym założeniom służy zaproponowana struktura pracy, obejmująca pięć rozdziałów.

Rozdział pierwszy przedstawia MSP jako przejaw przedsiębiorczości w ujęciu historycznym w nawiązaniu do genezy wzrostu ich znaczenia w gospodarce, a także współczesną ich charakterystykę na podstawie cech ilościowych i jakościowych odróżniających je od

dużych przedsiębiorstw. Ponadto wskazuje na uwarunkowania i bariery ich rozwoju, systematyzowane według różnych kryteriów.

W rozdziale drugim Autorki omawiają znaczenie sektora MSP w krajach UE przez wskazanie zmian ich liczby, udziału w zatrudnieniu w wybranych sektorach gospodarki oraz kondycji ekonomicznej, stanowiącej o sile oddziaływania na procesy wzrostu i rozwoju gospodarczego. Na uwagę zasługuje omówienie problematyki innowacyjności, stanowiącej podstawę konkurowania we współczesnej gospodarce, oraz polityki jej wspierania.

Rozdziały trzeci i czwarty obejmują analizę i ocenę rozwoju MSP w latach 1994–2008, co umożliwi porównanie dwóch etapów zmian warunków otoczenia wynikających z procesu transformacji oraz akcesji do struktur europejskich. W szczególności skupiono uwagę na systemie wspierania sektora MSP przez omówienie struktury instytucjonalnego otoczenia biznesu oraz zakresu i kierunków pomocy. Podjęto także próbę przybliżenia roli pomocy publicznej oraz stanu i możliwości wykorzystania środków unijnych.

Rozdział piąty dotyczy perspektyw i kierunków przyszłych zmian w funkcjonowaniu i rozwoju MSP w warunkach zjednoczonej Europy. Uwagę skoncentrowano na wybranych, ale istotnych, zdaniem Auterek, zagadnieniach wzrostu konkurencyjności sektora MSP. Omówiono nowe uwarunkowania i źródła rozwoju, które stwarzają inicjatywy klastrowe, nowe możliwości finansowania działalności MSP, zwłaszcza innowacyjnej, oraz zmiany w polityce regionalnej na rzecz wspierania otoczenia biznesu i przedsiębiorczości. Podjęto również próbę oceny wpływu światowego kryzysu na kondycję i aktywność sektora MSP.

W zakończeniu pracy zaprezentowano wnioski wynikające z rozważań teoretycznych i analiz empirycznych. Sformułowano też wnioski o potrzebie dalszych badań w zakresie monitorowania zmian zachodzących w grupie MSP oraz analizowania ich cech szczególnych w kontekście wzmocnienia roli i znaczenia w gospodarce. Ich rosnąca liczba, a także rozwój jakościowy to ważny wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców UE, podnoszenia poziomu życia, niwelacji różnic w rozwoju regionalnym i lokalnym poszczególnych krajów członkowskich i UE w całości. Znaczenie tego sektora uwidoczniło się szczególnie w dobie globalnego kryzysu, bowiem jak donoszą najnowsze wyniki badań, dzięki indywidualnym małym przedsiębiorcom wzrosła liczba nowo zakładanych firm, w których sami stworzyli dla siebie warunki do zarobkowania.

Walory tej publikacji dostrzegł już recenzent wydawniczy prof. dr hab. Andrzej Piotr Wiatrak, który napisał: „Układ pracy i spis treści jest logiczny, pozwala przechodzić od spraw bardziej ogólnych do szczegółowych, ukazując złożoność omawianej problematyki oraz jej wzajemne powiązanie. Poszczególne rozdziały pracy ukazują różne aspekty omawianych zagadnień, ale dobrze je oświetlają. Przygotowane zostały właściwie, co ułatwia poznanie zakreślonych problemów. Autorzy dobrze radzą sobie z analizowanymi zagadnieniami i potrafią je odnieść do literatury przedmiotu. Książka zasługuje na opublikowanie i zapoznanie się z nią szerszego grona czytelników”.